

Tweede zondag van Pasen, 19 april 2020

Johannes 20, 19-31

Inleiding

Het is vandaag de tweede zondag van Pasen, waarmee we de paasweek afsluiten. En als we dan “officieel” de paasweek afsluiten, kunnen we ons afvragen “hoe verder na Pasen”?

Hoe verder na Pasen is een eeuwenoude vraag, die vandaag in het evangelie van Johannes als een geloofsvraag aan de orde komt. We lezen het verhaal van Tomas, die pas wilde geloven nadat hij gezien had.

Waarschijnlijk was Tomas niet de ongelovige, zoals hij spreekwoordelijk bij ons bekend is; integendeel, waarschijnlijk was hij juist een gelovig mens, een mens met geloofsvragen en twijfels over hoe nu verder moest. Hoe hij zijn geloofsovertuiging gestand kon doen, nu de realiteit zo zwaar op hem drukte.

Tomas had zo in onze tijd kunnen leven.

Overweging

De veranderingen in onze wereld, waar we in deze tijd mee te maken hebben, zijn ingrijpend en raken ons allemaal, jong en oud. Of het nu de pandemie is of een sprinkhanenplaag in Oost-Afrika of een burgeroorlog elders, de effecten zijn grootschalig en brengen veel persoonlijk leed.

Een aantal aspecten van ons leven wordt nu nadrukkelijk zichtbaar, zoals onze individuele kwetsbaarheid, onze mogelijke eenzaamheid en onze afhankelijkheid van elkaar. Onze fysieke wereld is veranderd door bijvoorbeeld de sluitingen van de scholen, verpleeghuizen en winkels en dat werpt ons extra terug op onszelf. Waar staan we zelf nu echt voor? wat vinden we belangrijk?

Een 25-jarige Corona-verpleegkundige, die mensen thuis bezoekt, formuleerde heel praktisch haar zienswijze: “Verpleegkunde is een roeping, zei ze. Deze ziekte komt nu langs, dus help ik”. Voor haar gaan haar persoonlijke overtuiging en haar dagelijkse werk hand in hand.

Maar dat is niet vanzelfsprekend. Er kan ook verwijdering ontstaan tussen je levensovertuiging en je dagelijkse realiteit. Als er iets ingrijpends gebeurt, zoals armoede, werkloosheid of verlies, kun je cynisch en onverschillig worden en de verbinding met je levensovertuiging kwijtraken.

Geloven met het oog op wat er in onze wereld gaande is, dát is onze uitdaging. Juist in deze tijd is het belangrijk dat geloof en realiteit niet verwijderd raken van elkaar maar in harmonie verbonden blijven.

Tomas was waarschijnlijk een gelovig mens(1). Niet de ongelovige Tomas zoals we hem spreekwoordelijk kennen. Van de apostelen was hij degene, die de meeste vragen durfde te stellen(2). Vragen, waar de anderen ook mee zaten, maar die ze voor zich hielden uit verlegenheid, angst, schaamte of wat voor reden dan ook. En Tomas krijgt antwoorden.

In zijn zoektocht zocht Tomas zijn eigen dagelijkse realiteit op. Hij loopt er niet voor weg, nee, integendeel hij ziet de wonden, hij aanschouwt ze en raakt ze aan; hij erkent dat de verschrikkingen hebben plaatsgevonden. Hij zit wellicht nog middenin zijn eigen verdriet en hij realiseert zich dat dit niet kan worden uitgewist.

Verdriet, pijn zijn niet weg te praten. Met wat voor mooie woorden dan ook. En tegelijk begint Tomas te beseffen dat deze gebeurtenissen mogelijk niet het laatste woord hebben.

Ook nu heeft het Corona-virus niet het laatste woord. Hoopgevend is het dat er meer saamhorigheid en onderlinge steun in de samenleving ontstaat. Mensen zijn vooral bezorgd om elkaar.

Juist nu – in onze veranderende wereld - hebben we de mogelijkheid om met andere ogen naar onze werkelijkheid te kijken en dingen te zien, die we misschien op het eerste gezicht anders niet zouden zien of niet wilden zien.

Iemand in Amsterdam, bijvoorbeeld, met een instituut voor huiswerkbegeleiding informeerde bij de leerlingen hoe het hun verging. Op die manier ontdekte hij dat sommige kinderen thuis serieuze problemen hadden door armoede en taalachterstand en hij zette zich in om een oplossing aan te reiken. Dit resulteerde in de levering van honderden voedselpakketten, iPads en computers aan gezinnen.

Of de rapper Ali B., die ontdekte dat in opslagplaatsen veel bloemen hun weg niet meer naar de markt vonden en dreigden te verpieteren. Hij zette zich in om samen met ondernemers 150.000 bloemen bij ouderen te bezorgen en om hen deze dagen op te fleuren.

En een andere ondernemer had oude video apparatuur in de opslag en stelde deze gratis ter beschikking aan verpleeghuizen om zo beeldverbinding te kunnen leggen met familie, die niet meer op bezoek mag komen en toch graag de warme nabijheid wil geven.

Gelukkig zijn er in deze tijd veel vergelijkbare voorbeelden van mensen, die vanuit hun betrokkenheid met andere mensen zien wat er nodig is. Mensen, voor wie een barmhartige levensovertuiging en handelen in elkaars verlengde liggen.

Als we onze levensovertuiging of ons geloof ontkoppelen van de dagelijkse realiteit kan het zwevend en naïef worden, of misschien fanatiek.

Maar als we op zoek gaan naar de verbinding met de realiteit, omzien naar de ander, kunnen we groeien in ons geloof en een betekenisvol leven leiden en zo de wereld een beetje beter maken.

Vertrouw maar op je vragen en twijfels, wanhoop niet, lijkt het evangelie ons te zeggen; twijfels zijn verweven met het leven en ze kunnen tot verdieping van je geloof leiden, hoopgevende vernieuwing, juist als het moeilijk is.

Het is belangrijk om in moeilijke omstandigheden je waarden overeind te houden. Waarden geven houvast en geven richting; richting voor het vinden van onze naasten. Opdat ook wij – jong en oud - elkaar vasthouden, stimuleren en bemoedigen, elkaar sterken in ons geloof en ondanks gemiste kansen elkaar perspectief bieden en vooral nabij zijn.

Inspiratie:

- (1) Voor het luiden van de klok, Janssen/Zuidberg
- (2) Kerugma 2002, van den Akker-Savelsbergh